

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра теорії і методики початкової освіти

**ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ**

СИЛАБУС

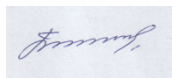
нормативного освітнього компоненту
підготовки доктора філософії
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 052 Політологія
ОНП
«Інституційні зміни процесів демократичної
трансформації в Україні»

Луцьк – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 052 Політологія за ОНП «Інституційні зміни процесів демократичної трансформації в Україні».

Розробник: Пріма Раїса Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методи початкової освіти.

Гарант ОНП

проф. В. І. Бортніков

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти протокол № 12 від 23.06. 2022 р.

Завідувач кафедри:

Пріма Р. М.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Очна (денна, вечірня) форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 052 Політологія Інституційні зміни процесів демократичної трансформації в Україні Третій рівень вищої освіти (освітньо-науковий)	Нормативна дисципліна
		Рік навчання – 2
Кількість годин/кредитів: 90/3		Семестр – 3
		Лекції – 20 год.
		Практичні (семінарські) – 14 год.
		ІНДЗ: немає
Консультації – 6 год.		
Форма контролю: залік		
Мова навчання: українська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП Пріма Раїса Миколаївна

Науковий ступінь – доктор педагогічних наук

Вчене звання – професор

Посада – завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти

Контактна інформація: 066-700-83-44, Prima. Raisa@eenu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компоненту

Силабус освітнього компоненту «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності» складено відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». Вивчення курсу забезпечує оволодіння основними поняттями і категоріями, ознайомлення з сутністю професійно-комунікативної

компетентності педагога, визначення шляхів її формування і розвитку; вироблення вміння у майбутніх педагогів оцінювати та здійснювати самооцінку рівня сформованості професійно-комунікативної компетентності; вміння визначати й аналізувати типові помилки педагогічного такту; розкриття сутності та шляхів формування професійно-комунікативної компетентності майбутнього педагога

1. *Пререквізити*: Філософія та методологія науки; Академічна доброчесність та наукова етика; Іноземна мова для академічних цілей, Планування та стандарти наукової діяльності.

Постреквізити: Педагогічна практика.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання освітнього компоненту «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності» є формування у здобувачів необхідного обсягу знань і вмінь, які належать до теорії і методології навчально-виховної діяльності здобувачів, пізніше у професійній діяльності – до системної цілеспрямованої роботи над собою щодо вдосконалення власного професійного рівня, комунікативної культури.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності» є:

- поглиблення знань з основних документів у галузі освіти, специфіки і структури педагогічної діяльності; професійних рівнів і складових педагогічної майстерності, педагогічного спілкування та основних засобів педагогічного впливу на здобувача; теорії і методики традиційного та інноваційного уроку, системою професійного самовдосконалення через методичну роботу, самоосвіту, наукову організацію своєї діяльності;
- оволодіння вміннями самооцінки своєї професійної придатності до педагогічної діяльності, вдосконалення навичок педагогічного впливу та здатності до спілкування, творчого підходу до своєї педагогічної діяльності;
- формування у здобувачів стійкого прагнення до постійного оволодіння необхідних знань, умінь, компетенцій у галузі педагогічної діяльності, розширення свого загальноосвітнього рівня та професійних умінь.

Результати навчання (Компетентності)

У результаті вивчення курсу аспірант набуває *загальні компетентності*:

ЗК 3. Здатність до самокритики, креативності, генерування нових ідей і підходів у науковій та професійній діяльності.

ЗК 4. Здатність фахово спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово у процесі наукової комунікації та досліджень.

ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному науковому середовищі.

ЗК 7. Вміння дотримуватися етичних принципів і стандартів поведінки науковця, соціально-відповідальне здійснення наукової та професійної діяльності.

ЗК 8. Цінування та повага різноманітності та полікультурності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК2. Здатність до застосування широкого спектру політологічних знань до аналізу політичних процесів в окремих країнах та регіонах відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

ФК6. Здатність і готовність під час комунікації в межах професійної компетенції брати відповідальність за свої рішення.

ФК7. Здатність розробляти та виконувати комплексні політологічні дослідження, управляти проєктами, презентувати результати наукових досліджень у формах різного рівня складності, включно аудіовізуальні.

ФК8. Здатність фахово викладати політологічні дисципліни на відповідному рівні зазначеної освітньої кваліфікації.

3. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Суть та зміст професійно-комунікативної компетентності педагога						
Тема 1. Пріоритети і джерела професійної компетентності вчителя	15	4	2	8	1	ДС, РМГ,Т / 16 б. (6+10)
Тема 2. Проблеми професійної придатності до педагогічної діяльності	15	4	2	8	1	ДС, Р, КР/16 б (6+10).
Разом за змістовим модулем 1	30	8	4	16	2	32б
Змістовий модуль 2. Педагогічне спілкування та комунікативні вміння вчителя						
Тема 3. Педагогічне спілкування, його структура	15	4	2	8	1	ДС, Р /16 б. (6+10).
Тема 4. Функції та стилі педагогічного спілкування.	13	2	2	8	1	РЗ, Р/16 б (6+10).
Тема 5. Комунікативна культура педагога	13	2	2	8	1	ТР, Р,РЗ /16 б

						(6+10).
Тема 6. Вдосконалення професійно-компетентної комунікативності вчителя	19	4	4	10	1	ДС, РМГ, Т / 20 б.(10+10).
Разом за змістовим модулем 2	60	12	10	34	4	68 б.
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						60
Поточне оцінювання						40
Всього годин/Балів	90	20	14	50	6	90/100 б.

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

4. Завдання для самостійного опрацювання

1. Аналіз посадової інструкції вчителя (опубліковано: Директор школи, 2002, № 25, 26).
2. Знайомство з варіативним компонентом характеристики фахівця. Спеціальність 013 Початкова освіта.
3. Самодіагностування здатності до спілкування. Знайомство з вправами підвищення рівня здатності до спілкування. Знайомство з методикою самодіагностування здатності до спілкування /за Л. І. Рувінським/: опрацювання даної методики, підрахунок одержаних результатів; знайомство з вправами на комунікативне самовиховання (здатність до спілкування).
4. Професійне вдосконалення – шлях до майстерності.
5. Професійне вдосконалення через системи методичної роботи. Аналіз плану роботи шкільного (кущового) метод об’єднання вчителів початкових класів.
6. Вивчення і використання передового педагогічного досвіду. Аналіз пам’ятки-технології (загальний зміст, етапи та ін.) для вивчення педагогічного досвіду з використанням методики (монографічного вивчення).
7. Науково-методична робота: основи технологій.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача: засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується відповідно до вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

2. Політика щодо академічної доброчесності: жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

3. Політика щодо дедлайнів та перескладання: Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, здобувач відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні «незадовільно», отримані здобувачем під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового семестрового контролю є залік (3 семестр).

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без проведення модульних контрольних робіт (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Література

1. Ашиток Н. Підготовка педагогів до фахової комунікативної діяльності. *Молодь і ринок*. 2017. № 10. С. 6–10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2017_10_3.
2. Боровець О. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки. *Інноватика у вихованні*. 2016. Вип. 4. С. 82–89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2016_4_11.
3. Вторнікова Ю. С. Модель формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 110. С. 188–193. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_110_55.
4. Герасімова О. В. Формування професійно-комунікативної компетентності майбутнього педагога. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2011. Вип. 28. С. 252–255. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2011_28_54.
5. Олександренко К. В. Основні підходи до створення психолого-педагогічної системи розвитку іншомовної комунікативної компетентності. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки*. 2015. Вип. 1. С. 27–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_vsn_2015_1_8.
6. Качалова Т. В., Павлюк Л. М. Теоретичні засади проблеми формування комунікативної компетентності особистості. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна*. 2015. Вип. 52. С. 128–130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_52_45.
7. Когут І. В. Критерії сформованості професійно-педагогічної комунікативної компетентності майбутнього вчителя. *Освітологічний дискурс*. 2015. № 4. С. 85–97. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2015_4_11.
8. Когут І. В. Методика формування професійно-педагогічної комунікативної компетентності майбутнього вчителя: дослідно-експериментальна робота. *Молодий вчений*. 2015. № 7(2). С. 53–56. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_7\(2\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_7(2)_12).
9. Кравцова І. А. Особливості формування комунікативної компетенції майбутніх учителів початкових класів. *Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки*. 2015. Вип. 67. С. 354–361. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2015_67_67.

10. Кравченко-Дзондза О. Педагогічні умови формування комунікативної компетентності студентів. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки*. 2016. № 1. С. 98–103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2016_1_21.
11. Кравченко-Дзондза О. Модель формування комунікативної компетентності майбутніх вчителів початкових класів у процесі професійної підготовки. *Людинознавчі студії. Педагогіка*. 2015. Вип. 31. С. 177–186. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Lstud_2015_31_20.
12. Каніболоцька Л. В. Професійно-комунікативна підготовка майбутніх викладачів ВНЗ. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія*. 2017. Вип. 259. С. 100–104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnauc_ped_2017_259_16.
13. Пріма Р.М., Єлова Т. А. Інформаційно-комунікаційні технології як знаряддя підготовки майбутнього вчителя початкової школи до професійного самовизначення. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія Педагогіка, психологія, філософія*. Вип. 291. С. 256–261.
14. Пріма Р. М. Інноваційна методична культура вчителя початкових класів як пріоритетна складова його професійної компетентності. *Науковий вісник СХУ ім. Лесі Українки; серія: Педагогічні науки*. 2014, № 8 (285). С. 23–26.
15. Пріма Р. М., Пріма Д. А., Десятник К. В. До питання формування професійно-комунікативної компетентності майбутнього педагога. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2022. № 3 (117). С. 96–100.
16. Оліяр М. П. Інноваційні технології формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки*. 2017. № 4. С. 386–390. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2017_4_74.
17. Стеценко Н. М. Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця. *Педагогічний альманах*. 2016. Вип. 29. С. 185–191. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2016_29_31.

Інтернет-ресурси

Освітнянські організації України	
Міністерство освіти і науки України	www.educatio.gjuv.ua
Освітній портал	http://www.ocbita.kiev.ua/index.html
Бібліотеки	
Бібліотечний світ України	www.ukrlibword.kiev.ua
Бібліотека Верховної Ради України	

Українська Академія державного управління при Президентіві України	www.academy.kiev.ua
Державна науково-технічна бібліотека України	http://www.gntb.n-t.org
Наукова бібліотека ім. Максимовича	http://www.library.univ.kiev.ua
Філософія в Україні. Електронна бібліотека	http://www.philosophy.kiev.ua/lib
Національна парламентська бібліотека	http://www.nplu.kiev.ua
Національна бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»	http://www.library.ukma.kiev.ua
Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка	http://www.brama.com/ntsa/ukr.html
Публічна бібліотека ім. Лесі Українки м. Києва	http://lucl.lucl.kiev.ua
Науково-довідкова бібліотека центральних державних архівів України	http://www.ndlib.archives.gov.ua
Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова	www.npu.kiev.ua
Національний університет імені Т.Г. Шевченка	www.univ.kiev.ua
Національна бібліотека України ім. В.Вернадського	www.nbuv.gov.ua
Державна освітянська бібліотека України	www.edu-ua.net/library
Сайти в галузі освіти	
Магістр делового адміністрування	http://www.ane.ru/mba
Електронні словники	
Електронний словник	http://www.slovnyk.org.ua
Словари АBBYY Lingvo	http://www.lingvo.ru